

РОЙКО Л.Л.

**ВИЩА МАТЕМАТИКА:
методичні рекомендації для самостійної роботи студентів факультету
хімії, екології та фармацевції**

ЛУЦЬК, 2020

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
І МАТЕМАТИКИ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ МАТЕМАТИКИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
ІНФОРМАТИКИ**

**ВИЩА МАТЕМАТИКА:
методичні рекомендації для самостійної роботи студентів факультету
хімії, екології та фармації**

ЛУЦЬК, 2020

УДК 51(072)

Р 65

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол №2 від 21 жовтня 2020 року)

Рецензенти:

Гуда О.В. – кандидат технічних наук, доцент кафедри фундаментальних наук
Луцького національного технічного університету

Гембарська С.Б. – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри теорії
функцій та методики навчання математики

Р 65

Ройко Л.Л.

Вища математика: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів
факультету хімії, екології та фармації. – Луцьк, 2020. – 40 с.

Навчально-методичне видання призначене для самостійної роботи студентів з курсу «Вища математика», містить типові завдання з кожного модуля навчальної програми для студентів факультету хімії, екології та фармації.

УДК 51(072)

© Ройко Л.Л.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Вища математика» є надання студентам фундаментальних знань з вищої математики, які дозволяють у подальшому засвоювати спеціальні дисципліни, котрі базуються на математичних поняттях. При цьому значна увага надається виробленню практичних навичок при розв'язуванні конкретних задач, вмінню застосовувати математичні методи для дослідження реальних процесів і прийняття оптимальних рішень.

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

- ознайомитися з методами розв'язання СЛР;
- розвинути навички диференціювання та інтегрування функцій;
- отримати навички обчислення похідних, невизначених і визначених інтегралів;
- навчитись будувати й досліджувати функції, що розглядаються у спеціальних предметах;
- засвоїти методи розв'язування простіших диференційних рівнянь.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вища математика» є:

Методичні:

- навчити студентів використовувати математичний апарат при проведенні розрахунків курсових та дипломних робіт;
- навчити студентів робити оцінку очікуваного результату при розв'язуванні задач практичного змісту;
- навчити студентів не формального, вдумливого, творчого підходу до будь-якої справи;
- навчити студентів раціонально розподіляти свій час на виконання поставлених завдань.

Пізнавальні:

- прищепити студентам уміння підходити до розв'язування будь-якого питання чи проблеми різними шляхами, оцінювати їх, а потім вибирати оптимальний шлях розв'язку;
- прищепити студентам навички розв'язування математичних задач;
- прищепити студентам уміння використовувати математичні методи для розв'язання творчих задач та обробки даних наукових досліджень;
- формувати вміння здійснювати аналіз, контроль і оцінку результатів своєї праці.

Практичні:

- сформувати у студентів навички комплексного розв'язування математичних задач;
- сформувати у студентів бачення тісного дидактичного зв'язку між змістом математики та лінгвістики;
- виробити у студентів критерій раціонального підходу при розв'язуванні будь-яких задач;
- виховання загальної культури студентів;
- розвиток культури мови, вміння висловлювати свої міркування перед аудиторією.

1. ЕЛЕМЕНТИ ЛІНІЙНОЇ АЛГЕБРИ

1.1. Дано матриці A , B та C . Знайти:

1) $(2A+3C)^T$;

2) Довести, що переставний закон добутку двох матриць не виконується. Тобто $A \cdot C \neq C \cdot A$.

3) $A^T \times B$;

4) визначник C методом безпосереднього обчислення;

5) визначник C , розклавши його за елементами третього стовпця;

6) визначник C , розклавши його за елементами другого рядка;

7) C^{-1} (виконати перевірку).

1. $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 1 & 1 & 2 \\ 3 & -2 & -1 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 2 & -2 & 3 \\ 1 & 3 & 2 \\ 2 & 1 & 2 \end{pmatrix}$.

2. $A = \begin{pmatrix} -1 & 2 & -4 \\ 1 & 1 & 2 \\ 2 & -1 & -3 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} -3 \\ 0 \\ -6 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 2 & -2 & -3 \\ 2 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & -3 \end{pmatrix}$.

3. $A = \begin{pmatrix} 4 & 2 & -2 \\ 1 & -2 & 3 \\ 4 & 0 & -2 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} -2 \\ 5 \\ -3 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 2 & -1 & -4 \\ 1 & 3 & -1 \\ 2 & -3 & 2 \end{pmatrix}$.

4. $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 2 & -3 & -1 \\ 3 & -1 & 2 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 0 \\ -1 \\ -2 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 3 & 3 & 2 \\ 2 & 0 & 1 \\ 4 & 3 & 4 \end{pmatrix}$.

5. $A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 2 & -2 & 1 \\ 3 & 1 & -2 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} -3 \\ 1 \\ -4 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 2 & 4 & 1 \\ 2 & -1 & -2 \\ 5 & -4 & 1 \end{pmatrix}$.

6. $A = \begin{pmatrix} 0 & 3 & -3 \\ 1 & -2 & 2 \\ 2 & -4 & -1 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 3 \\ -3 \\ -7 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 4 & 2 & -3 \\ 2 & 1 & -2 \\ 3 & -4 & 5 \end{pmatrix}$.

7. $A = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 4 \\ 1 & 3 & -1 \\ 2 & -1 & 2 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} -2 \\ -5 \\ 0 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 6 & -4 & 2 \\ 4 & -3 & -1 \\ 3 & 0 & 2 \end{pmatrix}$.

$$8. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & -1 & -2 \\ 2 & -2 & 1 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 4 \\ 1 \\ -2 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 1 & 4 & 0 \\ 5 & 6 & -4 \\ 2 & 3 & -4 \end{pmatrix}.$$

$$9. \quad A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 2 \\ 1 & -2 & -3 \\ 2 & -1 & 1 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} -3 \\ 4 \\ -6 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 4 & -4 & 9 \\ 8 & 2 & -5 \\ 3 & -5 & 2 \end{pmatrix}.$$

$$10. \quad A = \begin{pmatrix} 3 & 2 & -1 \\ 2 & -1 & 3 \\ 1 & -2 & -2 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} -4 \\ 0 \\ -2 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 5 & -5 & 4 \\ 2 & 7 & 0 \\ 3 & 4 & -1 \end{pmatrix}.$$

$$11. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 1 & 1 & -2 \\ 2 & -3 & -1 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 6 \\ 1 \\ -5 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 4 & 0 & 3 \\ 8 & 4 & -2 \\ 5 & -3 & 1 \end{pmatrix}.$$

$$12. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 1 & 1 & 2 \\ 3 & -1 & -3 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 3 \\ 0 \\ -9 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 8 & 3 & -1 \\ 2 & 7 & 1 \\ 2 & -5 & 2 \end{pmatrix}.$$

$$13. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & -2 \\ 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & -2 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} -4 \\ 5 \\ -5 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 2 & -2 & 1 \\ 6 & 2 & -1 \\ 3 & 5 & 2 \end{pmatrix}.$$

$$14. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 3 \\ 2 & -3 & -1 \\ 3 & 2 & 2 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} -5 \\ -1 \\ -2 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 4 & -2 & 3 \\ 8 & 5 & 0 \\ 3 & 2 & -2 \end{pmatrix}.$$

$$15. \quad A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & -1 \\ 3 & -2 & 1 \\ 1 & 3 & -2 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 0 \\ 6 \\ -4 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 1 & -3 & 4 \\ 3 & 1 & -2 \\ 1 & 4 & 5 \end{pmatrix}.$$

$$16. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & 4 & -3 \\ 1 & -3 & 2 \\ 2 & -5 & -1 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 6 \\ -3 \\ -9 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 2 & 5 & -2 \\ 5 & 9 & -4 \\ 1 & -2 & 3 \end{pmatrix}.$$

$$17. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 1 \\ 2 & 3 & -1 \\ 1 & -1 & 2 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} -1 \\ -5 \\ 0 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 5 & 1 & -2 \\ 3 & -1 & 2 \\ 6 & -3 & 0 \end{pmatrix}.$$

$$18. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & -3 & -2 \\ 2 & 1 & 1 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 3 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -5 \\ 2 & 7 & -1 \\ 2 & -7 & 2 \end{pmatrix}.$$

$$19. \quad A = \begin{pmatrix} 3 & 1 & 2 \\ 2 & 2 & -3 \\ 2 & -1 & 2 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} -3 \\ 8 \\ -5 \end{pmatrix}, \quad C = \begin{pmatrix} 2 & 0 & -3 \\ 6 & -2 & 1 \\ 3 & 3 & -2 \end{pmatrix}.$$

$$20. \quad A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & -1 \\ 2 & -1 & 3 \\ 3 & -3 & -2 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} -2 \\ 6 \\ 4 \end{pmatrix}, \quad C = \begin{pmatrix} 0 & 2 & -1 \\ 2 & 6 & -3 \\ 1 & -3 & 2 \end{pmatrix}.$$

1.2. Розв'язати систему лінійних рівнянь:

а) за формулами Крамера;

б) матричним методом (з допомогою оберненої матриці);

в) методом Гаусса;

г) дослідити систему на сумісність та визначеність.

$$1. \quad \begin{cases} 2x_1 + x_2 + x_3 = 5 \\ 4x_1 - 3x_2 + x_3 = -3 \\ x_1 + x_2 - 4x_3 = 7 \end{cases};$$

$$11. \quad \begin{cases} 3x_1 - x_2 + 3x_3 = 1 \\ 3x_1 - 2x_2 + 4x_3 = -1 \\ x_1 - 3x_2 - 5x_3 = -3 \end{cases};$$

$$2. \quad \begin{cases} x_1 + x_2 + 3x_3 = 2 \\ 2x_1 - x_2 - x_3 = 0 \\ 5x_1 - 2x_2 + x_3 = 3 \end{cases};$$

$$12. \quad \begin{cases} x_1 - 2x_2 + x_3 = -1 \\ 2x_1 + 3x_2 - x_3 = -5 \\ x_1 - x_2 + 2x_3 = 0 \end{cases}$$

$$3. \quad \begin{cases} x_1 + x_2 - 4x_3 = -1 \\ 2x_1 - x_2 + 3x_3 = 6 \\ x_1 + 2x_2 - x_3 = 3 \end{cases};$$

$$13. \quad \begin{cases} x_1 + x_2 + x_3 = 1 \\ 2x_1 - 3x_2 - 2x_3 = 14 \\ 2x_1 + x_2 + x_3 = 3 \end{cases}$$

$$4. \quad \begin{cases} x_1 - x_2 - 2x_3 = 3 \\ 3x_1 + x_2 - x_3 = 1 \\ 4x_1 - x_2 + 3x_3 = 6 \end{cases};$$

$$14. \quad \begin{cases} 3x_1 + x_2 + 2x_3 = -3 \\ 2x_1 + 2x_2 - 3x_3 = 8 \\ 2x_1 - x_2 + 2x_3 = -5 \end{cases};$$

$$5. \quad \begin{cases} x_1 + x_2 - 3x_3 = -2 \\ 2x_1 - x_2 + 4x_3 = 5 \\ 3x_1 + x_2 - x_3 = 0 \end{cases};$$

$$15. \quad \begin{cases} x + 2x_2 - x_3 = -2 \\ 2x_1 - x_2 + 3x_3 = 6 \\ 3x_1 - 3x_2 - 2x_3 = 4 \end{cases}$$

$$6. \quad \begin{cases} x_1 - 3x_2 + x_3 = -1 \\ 2x_1 - x_2 + 3x_3 = -4 \\ 4x_1 + x_2 - 2x_3 = 8 \end{cases};$$

$$16. \quad \begin{cases} x + 2x_2 + x_3 = 6 \\ x_1 + x_2 - 2x_3 = 1 \\ 2x_1 - 3x_2 - x_3 = -5 \end{cases}$$

$$7. \quad \begin{cases} x_1 - 3x_2 + x_3 = 4 \\ 2x_1 + x_2 - 3x_3 = 1 \\ 3x_1 + x_2 - 2x_3 = 2 \end{cases};$$

$$17. \quad \begin{cases} x + 2x_2 + 5x_3 = 3 \\ x_1 + x_2 + 5x_3 = 0 \\ 3x_1 - x_2 + 3x_3 = -9 \end{cases}$$

$$8. \begin{cases} x_1 - 3x_2 + x_3 = 3 \\ 4x_1 + x_2 - 2x_3 = 5 \\ x_1 - x_2 - x_3 = 3 \end{cases} ;$$

$$9. \begin{cases} x_1 - 2x_2 + x_3 = 1 \\ x_1 + 3x_2 - x_3 = 3 \\ x_1 + 4x_2 - 2x_3 = 4 \end{cases} ;$$

$$10. \begin{cases} 3x_1 - x_2 + 3x_3 = 1 \\ 3x_1 - 2x_2 + 4x_3 = -1 \\ x_1 - 3x_2 - 5x_3 = -3 \end{cases}$$

$$18. \begin{cases} x_1 + x_2 - 2x_3 = -4 \\ x_1 + 2x_2 + 3x_3 = 5 \\ 4x_1 + 5x_2 - 2x_3 = -5 \end{cases}$$

$$19. \begin{cases} x_1 + x_2 + 3x_3 = -5 \\ 2x_1 - 3x_2 - x_3 = -1 \\ 3x_1 + 2x_2 + 2x_3 = -2 \end{cases}$$

$$20. \begin{cases} x_1 + 4x_2 - 3x_3 = 6 \\ x_1 - 3x_2 + 2x_3 = -3 \\ 2x_1 - 5x_2 - x_3 = 9 \end{cases}$$

2. ЕЛЕМЕНТИ ВЕКТОРНОЇ АЛГЕБРИ ТА АНАЛІТИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ

2.1. Побудувати чотирикутник, обмежений лініями $A_1x + B_1y + C_1 = 0$, $A_2x + B_2y + C_2 = 0$, $x = a$ і $y = b$. Для виконання побудов загальні рівняння прямих перетворити до вигляду рівняння прямої у відрізках на осях. Отриману фігуру заштрихувати.

2.2 Знайти координати вершин утвореного чотирикутника.

1. $7x + 3y + 21 = 0$, $x + 3y - 3 = 0$, $x = 0$, $y = -2$

2. $x - y + 4 = 0$, $4x + y - 4 = 0$, $x = -2$, $y = 0$.

3. $5x + 3y + 15 = 0$, $2x - y - 2 = 0$, $x = 0$, $y = 1$.

4. $5x - 4y - 20 = 0$, $x + y + 2 = 0$, $x = 2$, $y = 0$.

5. $3x + y + 3 = 0$, $5x - 3y - 15 = 0$, $x = 0$, $y = -1$.

6. $2x + 3y - 6 = 0$, $6x - 5y + 30 = 0$, $x = 0$, $y = -7$.

7. $x - y + 6 = 0$, $5x + y - 5 = 0$, $x = -2$, $y = 0$.

8. $4x - 5y - 20 = 0$, $x + y + 1 = 0$, $x = 3$, $y = 0$.

9. $x + 3y + 9 = 0$, $3x - 2y - 6 = 0$, $x = 0$, $y = 2$.

10. $7x + 2y + 14 = 0$, $5x - 4y + 20 = 0$, $x = -1$, $y = 0$.

11. $5x + 4y + 20 = 0$, $x + 4y - 4 = 0$, $x = 0$, $y = -2$

12. $4x - 3y - 12 = 0$, $x + y + 4 = 0$, $x = 1$, $y = 0$.

13. $5x + 2y + 10 = 0$, $2x + 2y - 4 = 0$, $x = 0$, $y = -3$

14. $8x + 3y + 24 = 0$, $x + 5y - 5 = 0$, $x = 0$, $y = -2$.

15. $x - y - 1 = 0$, $3x + y + 24 = 0$, $x = -3$, $y = 0$.

16. $2x + y + 2 = 0$, $2x - y - 8 = 0$, $x = 0$, $y = 4$.

17. $4x + 3y + 12 = 0$, $-3x + 2y + 6 = 0$, $x = 0$, $y = 2$.

18. $5x - 3y - 15 = 0$, $x + y + 3 = 0$, $x = 1$, $y = 0$.

19. $x - y + 5 = 0$, $4x + y - 3 = 0$, $x = -3$, $y = 0$.

20. $6x + 3y + 18 = 0$, $x + 5y - 5 = 0$, $x = 0$, $y = -1$

2.3. Задані вершини $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$, $C(x_3, y_3)$ трикутника. Знайти:

1) рівняння та довжину сторони BC ;

2) рівняння та довжину висоти AD . Записати рівняння висоти у вигляді рівняння з кутовим коефіцієнтом та у відрізках на осях;

3) рівняння та довжину медіани CE ;

4) величину кута BCE .

1. $A(2; 5)$, $B(-3; 4)$, $C(1; -2)$.

11. $A(1; 4)$, $B(-2; 3)$, $C(1; -1)$.

2. $A(3; -1)$, $B(-5; 5)$, $C(-4; 0)$.

12. $A(2; -2)$, $B(-1; 4)$, $C(-3; 0)$.

3. $A(10; -1)$, $B(2; 5)$, $C(3; 0)$.

13. $A(7; -1)$, $B(1; 3)$, $C(2; 1)$.

4. $A(9; 1)$, $B(1; 7)$, $C(-2; -2)$.

14. $A(2; 3)$, $B(0; 7)$, $C(-2; -1)$.

5. $A(4; -2)$, $B(-4; 4)$, $C(2; 3)$.

15. $A(3; -3)$, $B(-2; 4)$, $C(3; 1)$.

6. $A(5; 1)$, $B(-3; 7)$, $C(-2; 2)$.

16. $A(4; 2)$, $B(-3; 5)$, $C(2; -3)$.

7. $A(1; 3)$, $B(-2; -3)$, $C(-6; 4)$.

17. $A(2; 5)$, $B(-1; -3)$, $C(-3; 2)$.

8. $A(2; 10)$, $B(-7; 8)$, $C(2; -1)$.

18. $A(1; 9)$, $B(-3; 8)$, $C(1; -3)$.

9. $A(2; 1)$, $B(-6; -3)$, $C(0; -4)$.

19. $A(1; 0)$, $B(-3; -3)$, $C(0; 4)$.

10. $A(3; 4)$, $B(6; 0)$, $C(2; 5)$.

20. $A(2; 6)$, $B(5; 0)$, $C(-1; -5)$.

2.4. Дано координати вершин трикутної піраміди $ABCD$. Знайти:

1) Координати векторів $\overrightarrow{AB}$, $\overrightarrow{AC}$, і $\overrightarrow{AD}$ та їх абсолютні величини;

2) Координати вектора $3\overrightarrow{AC} - \overrightarrow{AD} + 4\overrightarrow{AB}$;

3) Проекцію вектора $\overrightarrow{AD}$ на вектор $\overrightarrow{AB}$;

4) Площу грані ABC ;

5) Об'єм піраміди $ABCD$ та її висоту;

6) Загальне рівняння площини ABC та координати її нормального вектора;

7) Рівняння площини ABC у відрізках на осях;

8) Канонічне та параметричне рівняння прямої AB ;

9) Кут між площинами ABC та ABD ;

- 10) Відстань від точки D до грані ABC ;
- 11) Кут між прямими AB і AC ;
- 12) Канонічне рівняння висоти DO піраміди $ABCD$;
- 13) Координати точки перетину висоти DO з гранню ABC ;
- 14) Кут між ребром AD і гранню ABC .

1. $A(0; -3; 2);$ $B(4; -2; 3);$ $C(1; -5; 2);$ $D(3; -4; 4).$
2. $A(-5; 2; 0);$ $B(3; -4; 0);$ $C(6; 2; 3);$ $D(2; 1; -4).$
3. $A(-5; 2; -3);$ $B(-4; 4; -5);$ $C(6; -2; -1);$ $D(3; 1; 3).$
4. $A(-1; -4; -1)$ $B(0; -2; -3)$ $C(2; -3; 1),$ $D(7; 3; 4).$
5. $A(0; -2; 1);$ $B(1; 0; -1);$ $C(2; 8; 3);$ $D(8; 6; 5).$
6. $A(-2; -1; 8);$ $B(-4; 0; 6);$ $C(0; 1; -2);$ $D(0; -2; 1).$
7. $A(-2; 1; 0);$ $B(3; -6; 0);$ $C(4; 3; 2);$ $D(2; 5; -3).$
8. $A(1; 6; -1);$ $B(0; 3; 1);$ $C(2; 13; 4);$ $D(6; 2; 0).$
9. $A(0; -2; 1);$ $B(2; -3; 1);$ $C(4; -5; 2);$ $D(2; -4; 3).$
10. $A(-4; 4; -5);$ $B(0; -2; 1);$ $C(6; -1; 7);$ $D(4; 1; -2).$
11. $A(2; -3; 1);$ $B(-2; -1; 8);$ $C(2; -3; 1);$ $D(-1; 2; 5).$
12. $A(4; 2; -3);$ $B(4; -2; 5);$ $C(-5; 2; 1);$ $D(3; 1; 3).$
13. $A(-5; 2; -3);$ $B(-4; 4; -5);$ $C(6; -2; -1);$ $D(3; 1; 3).$
14. $A(-3; 1; 0);$ $B(4; -5; 0);$ $C(5; 3; 3);$ $D(2; 4; -4).$
15. $A(3; 2; -4);$ $B(5; -4; 3);$ $C(-6; 3; -1);$ $D(4; 2; 3).$
16. $A(3; 3; 4);$ $B(2; 0; -9);$ $C(5; 2; 1);$ $D(1; 6; 2).$
17. $A(3; 2; -4);$ $B(4; -4; 5);$ $C(-7; 2; 2);$ $D(2; 1; 3).$
18. $A(0; -1; 2);$ $B(2; -3; 1);$ $C(3; 5; 5);$ $D(2; 4; -4).$
19. $A(-4; 2; 0);$ $B(3; -4; 0);$ $C(6; 2; 3);$ $D(2; 3; -4).$
20. $A(2; 2; -3);$ $B(5; -3; 4);$ $C(-4; 2; -2);$ $D(4; 1; 5).$

3. ВСТУП ДО МАТЕМАТИЧНОГО АНАЛІЗУ

3.1. Знайти границі:

1. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5x^2 + 2x^3 - 3x}{2 - x^2 + 8x^3}$; б) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x+6} - \sqrt{8-x}}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \operatorname{tg} 4x \operatorname{ctg} 2x$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2-3x}{5-3x} \right)^{x-4}$
2. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^6 + x^4 - 7}{7x^6 - 3x^2 + x}$; б) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x^2 - 5x + 6}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos 5x - 1}{x \operatorname{tg} 2x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{4x+2}{4x-3} \right)^{-2x+3}$
3. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3 + 3x - 4}{2x^4 + 5x + 3}$; б) $\lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt{2x+1} - \sqrt{x+6}}{2x^2 - 7x - 15}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos 3x}{x \sin 5x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+1}{x-3} \right)^{x+4}$
4. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3 - 2x^2 + x}{4 - x^4 + 2x^3}$; б) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x} - 1}{x^2 - x}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - \cos^3 x}{2 \sin^2 3x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{-x-2}{-x+4} \right)^{4x+4}$
5. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^3 - x + 1}{3x^2 + 4x - 2}$; б) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{2x^2 + x - 3}{3x^2 - x - 2}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos 2x}{1 - \cos 5x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+2}{x-7} \right)^{x+3}$
6. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{8x^4 - 4x^2 + 3}{2x^4 + 1}$; б) $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 + x - 12}{\sqrt{x-2} - \sqrt{4-x}}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos 2x - 1}{x \operatorname{tg} 5x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{5+2x}{2x-3} \right)^{x+5}$
7. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x^2 - 2x + 1}{4x^2 + 3x + 5}$; б) $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{\sqrt{x+6} - \sqrt{-2-x}}{x+4}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg}^2 5x}{\sin^2 4x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{5+x}{x-3} \right)^{3x-2}$
8. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x+4}{4x^4 + 2x^2 + 3}$; б) $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^2 + 3x + 2}{x^2 - 4}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos^2 3x}{x \operatorname{tg} x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^2 + 1}{x^2 - 3} \right)^{x^2+4}$
9. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^3 + 4x - 3}{x - 4x^3}$; б) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 - 1}{x^2 - 3x + 2}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg}^2 4x}{\operatorname{tg}^2 5x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x-1}{2x+3} \right)^{3x+2}$
10. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^4 + 3x^2 + 1}{3x^4 + x^3 + 5}$; б) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 3x + 2}{\sqrt{5-x} - \sqrt{x+1}}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos 3x}{x \sin 2x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{3x+4}{3x-1} \right)^{2x-7}$
11. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^2 - x + 1}{8x^2 + 3x + 2}$; б) $\lim_{x \rightarrow 5} \frac{\sqrt{x-2} - \sqrt{8-x}}{x-5}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{ctg}^2 3x}{\operatorname{ctg}^2 6x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{4+x}{x-2} \right)^{3x+4}$
12. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^3 - x + 1}{4 + 3x^2 + 2x^3}$; б) $\lim_{x \rightarrow -3} \frac{x^3 + 27}{x^2 + 5x + 6}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg}^2 2x}{\sin^2 5x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x+2}{2x-3} \right)^{5x+3}$
13. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + 2x^3 - x}{3 + 3x^2 + 4x^3}$; б) $\lim_{x \rightarrow -2} \frac{x^2 + 7x + 10}{10 + 3x - x^2}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos 4x}{x^2}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{4x+4}{4x+3} \right)^{4x+5}$
14. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 + x}{5 - x^2 + 2x^3}$; б) $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{x+4}{\sqrt{x+8} - \sqrt{-x}}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin^2 4x}{1 - \cos 6x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{2x-1}{2x-4} \right)^{5-2x}$
15. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^3 + 3x^2 + 7}{2 - 4x + 3x^3}$; б) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 3x + 2}{x^3 - 8}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{ctg} 2x}{\operatorname{ctg} 8x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{5x+5}{5x-3} \right)^{x+3}$
16. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x + 6x^2 + 5}{4 - x + 3x^2}$; б) $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{\sqrt{x+6} - \sqrt{-2-x}}{x+4}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} (\operatorname{ctg}^2 2x \cdot \sin^2 6x)$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{3x+1}{3x+4} \right)^{4x-1}$
17. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^5 + 6x^3 - 7}{5x^3 - 3x^5 + 3x}$; б) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{4x^2 - 7x - 2}{7x - 3x^2 - 2}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \cos 4x}{x \sin 5x}$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{7x-2}{7x-1} \right)^{4-3x}$
18. а) $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^2 + x}{1 - 4x^2 + 6x}$; б) $\lim_{x \rightarrow 4} \frac{x-4}{\sqrt{x-2} - \sqrt{6-x}}$; в) $\lim_{x \rightarrow 0} \operatorname{tg} 2x \operatorname{ctg} 6x$; г) $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{3-x}{5-x} \right)^{x+2}$

$$19. \text{ а) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{4x^2 + 6x^3 - 7}{5x^3 - 3x^5 + 3x}; \quad \text{б) } \lim_{x \rightarrow 3} \frac{2x^2 - 9x + 9}{x^2 - 5x + 6}; \quad \text{в) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \sin 3x}{\cos 2x - 1}; \quad \text{г) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{7x - 2}{7x - 1} \right)^{4-3x}$$

$$20. \text{ а) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{2x^4 + 12x^3}{3x^3 - x^5 + 7x}; \quad \text{б) } \lim_{x \rightarrow -2} \frac{\sqrt{x+3} - \sqrt{-1-x}}{2+x}; \quad \text{в) } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin 3x}{\operatorname{tg} 2x}; \quad \text{г) } \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{6x+4}{6x-3} \right)^{5x-2}$$

3.2. Дослідити функцію на неперервність вияснити характер точок розриву, побудувати графік:

$$1. f(x) = \begin{cases} x, & \text{якщо } x \leq 0, \\ x^2 + 1, & \text{якщо } x > 0. \end{cases}$$

$$2. f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x}, & \text{якщо } x < 0, \\ 3x^2 + 1, & \text{якщо } x \geq 0. \end{cases}$$

$$3. f(x) = \begin{cases} x^2, & \text{якщо } x \leq 2, \\ x^3 + 2, & \text{якщо } x > 2. \end{cases}$$

$$4. f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x-3}, & \text{якщо } x < 3, \\ x^2, & \text{якщо } x \geq 3. \end{cases}$$

$$5. f(x) = \begin{cases} x+2, & \text{якщо } x \leq 1, \\ -x^2, & \text{якщо } x > 1. \end{cases}$$

$$6. f(x) = \begin{cases} -x, & \text{якщо } x \leq 0, \\ x, & \text{якщо } 0 < x \leq 1, \\ -x+3, & \text{якщо } x > 1. \end{cases}$$

$$7. f(x) = \begin{cases} -x, & \text{якщо } x \leq 0, \\ x^2, & \text{якщо } 0 < x \leq 2, \\ -x+3, & \text{якщо } x > 2. \end{cases}$$

$$8. f(x) = \begin{cases} -x, & \text{якщо } x \leq 0, \\ x^2 + 1, & 0 < x \leq 1, \\ 2, & x > 1. \end{cases}$$

$$9. f(x) = \begin{cases} x+4, & \text{якщо } x < -1, \\ x^2 + 2, & \text{якщо } -1 \leq x < 1, \\ 2x, & \text{якщо } x \geq 1. \end{cases}$$

$$11. f(x) = \begin{cases} -3, & \text{якщо } x < -2, \\ -x^2 + 1, & \text{якщо } -2 \leq x < 2, \\ 3, & \text{якщо } x \geq 2. \end{cases}$$

$$12. f(x) = \begin{cases} -\frac{1}{2}x^2, & \text{якщо } x \leq 2; \\ x, & \text{якщо } x > 2. \end{cases}$$

$$13. f(x) = \begin{cases} x^2, & \text{якщо } 0 \leq x \leq 1; \\ 2-x, & \text{якщо } 1 < x \leq 2. \end{cases}$$

$$14. f(x) = \begin{cases} x+3, & \text{якщо } x \leq 0; \\ 4-x^2, & \text{якщо } 0 < x < 2; \\ x-2, & \text{якщо } x \geq 2. \end{cases}$$

$$15. f(x) = \begin{cases} x+1, & \text{якщо } x \leq 1; \\ 3-x^2, & \text{якщо } x > 1. \end{cases}$$

$$16. f(x) = \begin{cases} x, & \text{якщо } x < -2, \\ -x+1, & \text{якщо } -2 \leq x \leq 1, \\ x^2, & \text{якщо } x > 1. \end{cases}$$

$$17. f(x) = \begin{cases} -4, & \text{якщо } x \leq -2; \\ x^2, & \text{якщо } -2 < x < 2; \\ 2x-7, & \text{якщо } 2 \leq x < \infty. \end{cases}$$

$$18. f(x) = \begin{cases} 2\sqrt{x}, & \text{якщо } 0 \leq x \leq 1; \\ 4-2x, & \text{якщо } 1 < x < 2,5; \\ 2x-7, & \text{якщо } 2,5 \leq x < \infty. \end{cases}$$

$$19. f(x) = \begin{cases} x^2 + 1, & \text{якщо } -1 \leq x \leq 1; \\ 2, & \text{якщо } 1 < x < 3; \\ x, & \text{якщо } 3 \leq x < \infty. \end{cases}$$

$$10. f(x) = \begin{cases} -x, & \text{якщо } x \leq 0, \\ x^2, & \text{якщо } 0 < x \leq 2, \\ x+1, & \text{якщо } x > 2. \end{cases}$$

$$20. f(x) = \begin{cases} 1-x^2, & \text{якщо } x < 0; \\ (x-1)^2, & \text{якщо } 0 \leq x \leq 2; \\ 4-x, & \text{якщо } x > 2. \end{cases}$$

3.3. Знайти похідну заданих функцій:

$$1. \text{ а) } y = x \arcsin x + \sqrt{1-x^2}; \quad \text{б) } y = \sqrt[3]{\frac{1-x}{1+x^2}}; \quad \text{в) } x \sin y - y \cos x = 0; \quad \text{г) } y = x^{\frac{2}{x}}$$

$$2. \text{ а) } y = \frac{3x}{\sqrt[3]{2+x}} - 6\sqrt[3]{2+x}; \quad \text{б) } y = \sin^3 \sqrt{2x+1}; \quad \text{в) } e^{xy} - x^2 + y^2 = 0; \quad \text{г) } y = (\arccos x)^x$$

$$3. \text{ а) } y = x \arcsin x + \sqrt{1-x^2}; \quad \text{б) } y = \sqrt{\frac{1+x^2}{1-x^2}}; \quad \text{в) } y \sin x + \cos(x-y) = 6; \quad \text{г) } y = x^{\arcsin x}$$

$$4. \text{ а) } y = \sqrt[3]{x^4+5x} - \sqrt[4]{(5x-1)^3}; \quad \text{б) } y = \frac{1+\operatorname{tg}x}{1-\operatorname{tg}x}; \quad \text{в) } \cos(x-y) - 2x + 4y = 0; \quad \text{г) } y = x^{\cos^2 x}$$

$$5. \text{ а) } y = x + \frac{1}{x + \sqrt{x^2+1}}; \quad \text{б) } y = \sin \sqrt{x^2+x}; \quad \text{в) } xe^y + ye^x = xy; \quad \text{г) } y = x^{\frac{1}{x^2}}$$

$$6. \text{ а) } y = \frac{1}{\sqrt[3]{2x-1}} + \frac{5}{\sqrt[4]{(x^3+2)^3}}; \quad \text{б) } y = (e^{\sin x} - x)^2; \quad \text{в) } \cos(xy) = \frac{y}{x}; \quad \text{г) } y = 2x^{\sqrt{x}}$$

$$7. \text{ а) } y = x^3 \sqrt{\frac{2}{1+x}}; \quad \text{б) } y = (3x^8 + 5\sqrt{x^2} - 3)^5; \quad \text{в) } xy + \ln y - 2 \ln x = 0; \quad \text{г) } y = (\ln x)^x$$

$$8. \text{ а) } y = \sqrt[3]{1+x\sqrt{x+3}}; \quad \text{б) } y = 7^{\operatorname{arctg} 2x} + x \cdot \ln 2x; \quad \text{в) } e^{x+y} = \sin \frac{y}{x}; \quad \text{г) } y = (\sin x)^{\cos x}$$

$$9. \text{ а) } y = \sqrt{\frac{x+\sqrt{x}}{x-\sqrt{x}}}; \quad \text{б) } y = x \arcsin \frac{2x+1}{3}; \quad \text{в) } y^2 - \operatorname{tg}xy = 5 + x^7; \quad \text{г) } y = \arccos x^{\arcsin \frac{1}{x}}$$

$$10. \text{ а) } y = \frac{\sqrt{1+3x^2}}{2+3x^2}; \quad \text{б) } y = e^{-x^2} \cos^3(2x+3); \quad \text{в) } y \ln x - x \ln y = x + y; \quad \text{г) } y = (\sin 3x)^{\sqrt{x}}$$

$$11. \text{ а) } y = \ln \sqrt[3]{\left(\frac{3x-4}{3x+1}\right)^4}; \quad \text{б) } y = \frac{1+\sin 3x}{1-\sin 3x}; \quad \text{в) } (x+y)^2 = (x-2y)^3; \quad \text{г) } y = x^{\frac{\cos \frac{1}{x}}{x}}$$

$$12. \text{ а) } y = \ln \operatorname{arctg} \frac{2\sqrt{x}}{1-x} + x^2; \quad \text{б) } y = 4^{\cos 2x} - x \cdot \sin 2x; \quad \text{в) } y^5 + x^7 - \sqrt{xy} = 3; \quad \text{г) } y = x^{\lg x}$$

$$13. \text{ а) } y = \ln \sqrt[5]{\left(\frac{1-5x}{1+5x}\right)^3}; \quad \text{б) } y = \left(3x^4 - \frac{4}{\sqrt[4]{x^3}} + 2\right)^5; \quad \text{в) } 3x^2 + 2y^5 = \operatorname{ctg}xy; \quad \text{г) } y = (\operatorname{arctg} 2x)^{\sin 3x}$$

$$14. \text{ а) } y = \ln \arccos \frac{1}{\sqrt{2x}} + \sqrt[3]{x^2}; \quad \text{б) } y = 3^{\operatorname{ctg} 5x} + x \cdot \sin 5x; \quad \text{в) } \sqrt[5]{yx^2} = \frac{x}{y} + \operatorname{tg}y; \quad \text{г) } y = x^{\operatorname{arctg} x}$$

$$15. \text{ а) } y = \operatorname{arctg} \frac{1}{x-1} + 4x^3; \quad \text{б) } y = \ln \sqrt{\frac{x^6-3}{6x+2}}; \quad \text{в) } 7^{\frac{x}{y}} + 3^{xy} = 2 + \sin x; \quad \text{г) } y = x^{\sin x}$$

$$16. \text{ а) } y = \operatorname{arctg} \sqrt{2x-1} - x \cdot \cos^2 x; \quad \text{б) } y = \sqrt{1+\ln^2 x}; \quad \text{в) } \ln(x+y) = y^3 + \sin x; \quad \text{г) } y = x^{\arcsin \frac{1}{x}}$$

$$17. \text{ а) } y = \ln \sqrt[4]{\left(\frac{2x^3-3}{2x^3+3}\right)^3}; \quad \text{б) } y = 4^{\operatorname{tg} \frac{x}{2}} + x \cdot \operatorname{ctg} \frac{x}{3}; \quad \text{в) } 7 + \operatorname{arctg} xy = x + \ln y; \quad \text{г) } y = (2-x)^{\arccos \frac{1}{x}}$$

18. а) $y = \left(\frac{3x^8}{8} - 6x \cdot \sqrt[3]{x} - 6 \right)^7$; б) $y = xt g 3x + 2^{x-2}$; в) $\frac{y}{x-3} + \cos y = \ln x$; г) $y = (\arctg x)^x$

19. а) $y = \ln \sqrt[3]{\left(\frac{7x-4}{x^7-2} \right)}$; б) $y = 4^{\cos^2 2x} - x \cdot \sin 2x$; в) $5^{tgy} = y^2 + \sqrt{xy}$; г) $y = (tgx)^{ctgx}$

20. а) $y = \ln \sqrt[3]{\left(\frac{2x^2+4}{2x^2-4} \right)^5}$; б) $y = \left(3x^7 - \frac{2}{3x \cdot \sqrt{x}} + 1 \right)^7$; в) $7x^7 - 5y^5 = \cos \frac{x}{y}$; г) $y = x^{\cos \frac{1}{x}}$

3.4. Знайти $\frac{dy}{dx}$ та $\frac{d^2y}{dx^2}$:

1.
$$\begin{cases} x = \frac{1}{2}t^2 + t + 1 \\ y = \frac{1}{3}t^3 - t \end{cases};$$

11.
$$\begin{cases} x = \ln \cos^2 t \\ y = \ln \sin^2 t \end{cases}$$

2.
$$\begin{cases} x = \frac{1}{3}t^3 - \frac{1}{2}t^2 + 4t \\ y = \frac{1}{4}t^4 + 8t - 1 \end{cases};$$

12.
$$\begin{cases} x = 2 \cos^3 2t \\ y = \sin^3 2t \end{cases}$$

3.
$$\begin{cases} x = \frac{1}{3}t^3 + \frac{1}{2}t^2 + t \\ y = \frac{1}{2}t^2 + \frac{1}{t} \end{cases};$$

13.
$$\begin{cases} x = \sqrt{t^2 - 1} \\ y = \sqrt{t^2 + 1} \end{cases}$$

4.
$$\begin{cases} x = t + \frac{1}{2} \sin 2t \\ y = \cos^3 t \end{cases};$$

14.
$$\begin{cases} x = \sqrt{\cos t} \\ y = \sqrt{\sin t} \end{cases}$$

5.
$$\begin{cases} x = \arctg \sqrt{2t-1} \\ y = \sqrt{2t-1} \end{cases};$$

15.
$$\begin{cases} x = \frac{2-t}{2+t^2} \\ y = \frac{t^2}{2+t^2} \end{cases}$$

6.
$$\begin{cases} x = \arcsin(t^2 - 1) \\ y = \arccos(2t) \end{cases};$$

16.
$$\begin{cases} x = e^t \sin t \\ y = e^t \cos t \end{cases}$$

7.
$$\begin{cases} x = 2t - \sin 2t \\ y = \sin^3 t \end{cases};$$

17.
$$\begin{cases} x = \sin t \cos t \\ y = \sin^2 t \end{cases}$$

8.
$$\begin{cases} x = ctgt \\ y = \frac{1}{\cos^2 t} \end{cases};$$

18.
$$\begin{cases} x = t + \ln \cos t \\ y = t - \ln \sin t \end{cases}$$

9.
$$\begin{cases} x = \frac{1}{\sin^2 t} \\ y = tgt \end{cases}$$

19.
$$\begin{cases} x = \ln(2t) \\ y = \ln(t^2 - 1) \end{cases}$$

$$10. \begin{cases} x = 3t - \sin 3t \\ y = t - \frac{1}{3} \sin 3t \end{cases}$$

$$20. \begin{cases} x = ctg \frac{t}{3} \\ y = tg \frac{t}{3} \end{cases}$$

3.5. Знайти найбільше та найменше значення функції $y = f(x)$ на відрізку $[a, b]$:

$$1. y = x^4 - 2x^2 + 3, [-1; 3];$$

$$11. y = 2\sqrt{x} - x, [0; 4]$$

$$2. y = \frac{10x}{1+x^2}, [0; 3];$$

$$12. y = x - 4\sqrt{x} + 5, [1; 9]$$

$$3. y = \frac{x-3}{x^2+16}, [-5; 5];$$

$$13. y = x - 2 \ln x, [1; e]$$

$$4. y = \frac{x+6}{x^2+13}, [-5; 5];$$

$$14. y = \ln(x^2 - 2x + 2), [0; 3]$$

$$5. y = \frac{4-x^2}{4+x^2}, [-1; 3];$$

$$15. y = 4 - e^{-x}, [0; 1]$$

$$6. y = 4 - x - \frac{4}{x^2}, [1; 4];$$

$$16. y = \frac{e^{2x} + 1}{e^x}, [-1; 2]$$

$$7. y = \frac{8x+4}{x^2-15}, \left[\frac{1}{2}; 2\right];$$

$$17. y = e^{4x-x^2}, [1; 3]$$

$$8. y = \frac{1}{2}x - \sin x, \left[\frac{3}{2}\pi; 2\pi\right];$$

$$18. y = \frac{\ln x}{x}, [1; 4]$$

$$9. y = \frac{1}{2}x + \cos x, \left[\frac{\pi}{2}; \pi\right];$$

$$19. y = \sqrt{x-x^3}, [0; 1]$$

$$10. y = \frac{1}{2}x + \cos x, \left[-2\pi; -\frac{3}{2}\pi\right];$$

$$20. y = x^3 e^{x+1}, [-4; 0]$$

3.6. Дослідити методами диференціального числення функцію та побудувати її графік:

$$1. y = \frac{x^3 - 4}{4x^2};$$

$$11. y = \frac{x}{x^2 + x - 2}$$

$$2. y = \frac{2x^3 + 1}{x^2};$$

$$12. y = \frac{x^2 - 6x + 4}{3x - 2}$$

$$3. y = \frac{x^2 - 11}{4x - 3};$$

$$13. y = \frac{x^2 - x + 1}{x - 1}$$

$$4. y = \frac{x^2}{x^2 - 1};$$

$$14. y = \left(\frac{x+1}{x-1}\right)^2$$

5. $y = \frac{x-1}{x^2-4}$;

15. $y = \frac{2x-1}{(x-1)^2}$

6. $y = \frac{3-x^2}{x+2}$;

16. $y = \frac{3-x^2}{x^2}$

7. $y = \frac{x^3+16}{x}$;

17. $y = \frac{x^2}{2x+2}$

8. $y = \frac{x^3}{3-x^2}$;

18. $y = \frac{2x^2+8}{x}$

9. $y = \frac{12x}{9+x^2}$;

19. $y = \frac{3-x^2}{x+2}$

10. $y = \frac{1}{x^2-9}$;

20. $y = \frac{x^2+1}{x-1}$

3.7. Дослідити на екстремум функцію двох змінних:

1. $z = -2x^2 + xy - 2y^2 + 5x - 5y - 8$;

11. $z = x^2 + xy + y^2 + 6x - 9y + 9$

2. $z = 3x^2 - 4xy + 2y^2 - 10x + 8y + 7$;

12. $z = x - y(3 - x - y) + 5$

3. $z = x^2 + 6xy + 2y^2 - 4x + 2y + 5$;

13. $z = x(x + y - 3) + y(-6 + y)$

4. $z = 3x^2 - 2xy + 4y^2 - 8x + 10y - 3$;

14. $z = 2x^2 - y^2 - 8x - 12y - 7$

5. $z = -3x^2 + 4xy - 2y^2 + 10x - 8y + 2$;

15. $z = (x + y)^2 - xy + x - y + 1$

6. $z = x^2 - xy + y^2 + 9x - 6y + 2$;

16. $z = -(x + y)^2 + xy + 3x$

7. $z = x^2 - 3xy + y^2 - 5x + 5y + 3$;

17. $z = -x^2 - xy - y^2 + 3x + 6y + 5$

8. $z = -x^2 + xy - y^2 - 9x + 6y + 5$;

18. $z = x^3 + y^3 - 3xy$

9. $z = x^2 + xy + y^2 + x - y + 5$;

19. $z = x^2 y(4 - x - y)$

10. $z = 2x^2 + 3xy + y^2 + 7x + 5y - 7$

20. $z = \frac{1}{x} + \frac{1}{y}$

4. ЕЛЕМЕНТИ ІНТЕГРАЛЬНОГО ЧИСЛЕННЯ

4.1. Методом безпосереднього інтегрування знайти інтеграли:

1. $\int (8x^7 - 3x^2 + 3x + 10) dx$

11. $\int \frac{dx}{\sqrt{7-x^2}}$

2. $\int \frac{2x - x\sqrt{x} + 7x^3}{\sqrt{x}} dx$

12. $\int \frac{dx}{3x^2 - 25}$

$$3. \int \frac{\sqrt{x} + \sqrt[5]{x}}{\sqrt{x} \cdot \sqrt[3]{x^5}} dx;$$

$$4. \int \frac{\sqrt{x^3} - 5x}{3 \cdot \sqrt[3]{x}} dx$$

$$5. \int \frac{(1 + \sqrt{x})^2}{\sqrt[3]{x}} dx$$

$$6. \int (x^2 + 1)(x - 3) dx$$

$$7. \int (\sqrt{x} - x + 1)(1 + \sqrt{x}) dx$$

$$8. \int \frac{\sqrt{x} - x^2 e^x + x^5}{x^2} dx$$

$$9. \int \frac{1}{(5x + 2)^2} dx$$

$$10. \int \frac{dx}{\sqrt{9 + 4x^2}}$$

$$13. \int \frac{x^2}{x^2 + 4} dx$$

$$14. \int \frac{dx}{x^2(1 + x^2)}$$

$$15. \int \frac{x^2 dx}{(4x^3 + 9)^4}$$

$$16. \int (1 + e^{3x})^2 \cdot e^{3x} dx$$

$$17. \int \frac{\cos 2x}{\cos^2 x \cdot \sin^2 x} dx$$

$$18. \int \sqrt[3]{(5x - 7)^2} dx$$

$$19. \int \operatorname{tg}^2 x dx$$

$$20. \int \frac{1}{\cos^2 x \cdot \sin^2 x} dx$$

4.2. Методом інтегрування частинами знайти інтеграли:

$$1. \int x \sin x dx$$

$$2. \int (x^2 - 2x) \cos 5x dx,$$

$$3. \int x e^{-x} dx$$

$$4. \int x 5^x dx$$

$$5. \int x^2 e^{3x} dx$$

$$6. \int \operatorname{arctg} x dx$$

$$7. \int (x - 3) \cdot \arcsin x dx,$$

$$8. \int \frac{x dx}{\sin^2 x}.$$

$$9. \int e^{2x} \cos x dx.$$

$$10. \int \ln x dx.$$

$$11. \int 3x \cos x dx$$

$$12. \int x^2 \cos x dx$$

$$13. \int x \ln x dx$$

$$14. \int e^{2x} \cdot \cos 2x dx$$

$$15. \int e^{3x} \cdot \sin 3x dx$$

$$16. \int (x + 2)^2 \cdot e^{-3x} dx$$

$$17. \int (2x - 1)^2 \arcsin 3x dx$$

$$18. \int \frac{x dx}{\cos^2 x}$$

$$19. \int x \cdot \ln(x^2 + 1) dx$$

$$20. \int e^{-2x} \cdot \cos \frac{x}{2} dx$$

4.3. Методом заміни змінних знайти інтеграли:

1. $\int e^{\sin x} \cos x dx$

2. $\int \frac{5^{\sqrt{x}}}{\sqrt{x}} dx$

3. $\int \frac{\cos \sqrt{x}}{\sqrt{x}} dx$

4. $\int (3+7x^2)^5 x dx$

5. $\int \frac{e^{2x} dx}{(e^{2x} + 1)^2}$

6. $\int \frac{3x^6}{\sqrt[6]{1-x^7}} dx$

7. $\int x^2 3^{x^3} dx$

8. $\int \frac{e^x dx}{\sqrt{1-e^{2x}}}$

9. $\int \frac{\ln x dx}{x(1-\ln^2 x)}$

10. $\int \frac{1 + \cos x}{\sqrt{x + \sin x}} dx$

11. $\int \frac{\sqrt{\operatorname{arctg} 2x}}{1+4x^2} dx$

12. $\int \sqrt{\frac{\arcsin x}{1-x^2}} dx$

13. $\int \frac{x^2 dx}{(4x^3 + 9)^4}$

14. $\int \frac{dx}{x \ln^4 x}$

15. $\int \frac{e^{\frac{1}{x}}}{x^2} dx$

16. $\int e^{\sin 5x} \cdot \cos 5x dx$

17. $\int x^2 \cdot \sqrt{2x^3 + 8} dx$

18. $\int \frac{5^{\operatorname{ctg} x}}{\sin^2 x} dx$

19. $\int \frac{e^{\operatorname{arctg} 2x}}{4x^2 + 1} dx$

20. $\int \frac{\operatorname{tg}^3 5x}{\cos^2 5x} dx$

4.4. Знайти інтеграли від раціональних функцій:

1. $\int \frac{dx}{(x^2 - 4)(x + 3)}$

2. $\int \frac{dx}{(x-1)(x+2)(x+3)}$

3. $\int \frac{dx}{6x^3 - 7x^2 - 3x}$

4. $\int \frac{x^4 + 1}{x^3 - x^2 + x - 1} dx$

5. $\int \frac{x^3 - 1}{4x^3 - x} dx$

6. $\int \frac{x dx}{x^4 - 3x^2 + 2}$

11. $\int \frac{dx}{x(x^2 + 1)}$

12. $\int \frac{dx}{x^4 - x^2}$

13. $\int \frac{x^5 + x^4 - 8}{x^3 - 4x} dx$

14. $\int \frac{x^3 + 1}{x^3 - x^2} dx$

15. $\int \frac{3-4x}{(x-1) \cdot (x^2 - 3x + 2)} dx$

16. $\int \frac{3x^3 - 2x^2 + x + 1}{(x-1)^2(x^2 + x + 1)} dx$

$$7. \int \frac{2x^2 + 41x - 91}{(x-1)(x+3)(x-4)} dx.$$

$$8. \int \frac{2x^2 - 5}{x^4 - 5x^2 + 6} dx.$$

$$9. \int \frac{5x^3 + 2}{x^3 - 5x^2 + 4x} dx.$$

$$10. \int \frac{x^2 dx}{(x+2)^2(x+1)}.$$

$$17. \int \frac{x^3 + 7x - 15}{(x-2)^2(x^2 + x + 1)} dx$$

$$18. \int \frac{3x^3 + 10x^2 + 14x + 5}{(x+1)^2(x^2 + 3x + 4)} dx$$

$$19. \int \frac{4x^3 - 12x^2 + 12x - 36}{(x-1)^2(x^2 + 7)} dx$$

$$20. \int \frac{3x^3 - 2x^2 + 6x - 7}{(x^2 - x + 4)(2x^2 - x + 1)} dx$$

4.5. Знайти інтеграли від ірраціональних функцій:

$$1. \int \frac{\sqrt[4]{x} - \sqrt[8]{x}}{x(\sqrt[4]{x} + 1)} dx.$$

$$2. \int \frac{xdx}{1 + \sqrt{2x+1}}$$

$$3. \int \frac{(x+1)dx}{\sqrt[3]{3x+1}}.$$

$$4. \int \frac{x^2 dx}{\sqrt{4-x^2}}$$

$$5. \int \frac{dx}{\sqrt[3]{x+1} - 1}$$

$$6. \int \frac{dx}{\sqrt{(x^2 - 10)^3}}$$

$$7. \int \frac{\sqrt[3]{1 + \sqrt[4]{x}}}{\sqrt{x}} dx.$$

$$8. \int x^5 \cdot \sqrt[3]{(1+x^3)^2} dx.$$

$$9. \int \frac{dx}{x\sqrt{x^2 + 2x - 1}}$$

$$10. \int \frac{dx}{(x^2 + 1)\sqrt{x^2 - 1}}$$

$$11. \int \frac{(x^2 - 1)dx}{(x^2 + 1)\sqrt{x^4 + 1}}.$$

$$12. \int \frac{(x^2 + 1)dx}{(x^2 - 1)\sqrt{x^4 + 1}}.$$

$$13. \int \frac{1 + \sqrt{x}}{1 + x} dx$$

$$14. \int \frac{x^2 + \sqrt{x+1}}{\sqrt[3]{x+1} - 1} dx$$

$$15. \int \frac{dx}{\sqrt[3]{(5x+1)^2} - \sqrt{5x+1}}$$

$$16. \int \frac{dx}{\sqrt{1-2x} - \sqrt[4]{1-2x}}.$$

$$17. \int \frac{dx}{\sqrt[3]{2+3x} - \sqrt{2+3x}},$$

$$18. \int \frac{1 + \sqrt[4]{5-2x}}{\sqrt{5-2x}} dx,$$

$$19. \int \frac{\sqrt{x} dx}{\sqrt[3]{x^2} - \sqrt[4]{x}}$$

$$20. \int \frac{\sqrt[6]{x}}{1 + \sqrt[3]{x}} dx,$$

4.6. Знайти інтеграли від тригонометричних функцій:

$$1. \int \sin^3 x \cos^5 x dx$$

$$2. \int \cos^4 x \sin^3 x dx$$

$$11. \int \frac{\cos^4 x}{\sin^3 x} dx$$

$$12. \int \frac{\sin x dx}{(1 - 3 \cdot \cos x)^2}$$

3. $\int \sin^5 x dx$

4. $\int \cos^5 x dx$

5. $\int \operatorname{tg}^5 x dx$

6. $\int (1 - \sin 2x)^2 dx$

7. $\int \frac{\cos^5 x}{\sin^3 x} dx$

8. $\int \frac{dx}{\sin^3 x}$

9. $\int \sin 5x \cdot \sin 6x dx$

10. $\int \cos x \cdot \sin\left(x + \frac{\pi}{6}\right) dx$

13. $\int \frac{dx}{4 + \cos x}$

14. $\int \sin^2 x \cdot \cos^2 x dx$

15. $\int \frac{dx}{5 + \sin x + 3 \cos x}$

16. $\int \frac{1 + \sin^3 x}{\cos^2 x} dx$

17. $\int \frac{(\cos x - \sin x)^2}{\sin 2x} dx$

18. $\int (1 + \cos 3x)^3 dx;$

19. $\int \frac{dx}{\sqrt{3} \cdot \cos x + \sin x};$

20. $\int \frac{dx}{\cos^3 x};$

4.7. Обчислити означений інтеграл:

1. $\int_{-1}^2 (x^3 - 6x^2 + x) dx$

2. $\int_{\frac{\pi}{6}}^{\frac{\pi}{4}} \sin 3x dx$

3. $\int_{-\frac{\pi}{4}}^{\frac{\pi}{3}} \cos 4x dx$

4. $\int_2^9 \frac{xdx}{\sqrt[3]{x-1}}$

5. $\int_0^1 \frac{xdx}{1+x^4}$

6. $\int_{\pi}^{2\pi} \frac{1 - \cos x}{(x - \sin x)^2} dx,$

7. $\int_{-1}^1 x \operatorname{arctg} x dx,$

8. $\int_4^9 \frac{x-1}{\sqrt{x+1}} dx,$

11. $\int_0^1 xe^{-x} dx$

12. $\int_0^1 xe^{-x} dx$

13. $\int_0^{\pi/4} x \cos x dx$

14. $\int_0^{\pi/4} \sin x \sin 7x dx$

15. $\int_1^3 \frac{1}{x^2} e^{\frac{1}{x}} dx$

16. $\int_1^2 \frac{e^x}{x^2} dx,$

17. $\int_0^{2\pi} (3 - 7x^2) \cos 2x dx,$

18. $\int_1^e \frac{\ln^2 x}{x} dx,$

$$9. \int_0^1 \frac{x^3}{x^2+1} dx,$$

$$10. \int_0^{\pi/2} \sqrt{\cos x} \sin x dx$$

$$19. \int_0^1 x^3 \sqrt{x^4+1} dx$$

$$20. \int_0^{\pi/2} \sqrt{\cos^3 x} \sin x dx$$

4.8. Обчислити невластний інтеграл, або довести його розбіжність:

$$1. \int_{-\infty}^0 \frac{dx}{x^2+4x+5},$$

$$3. \int_2^{+\infty} \frac{dx}{x \ln x},$$

$$5. \int_{-3}^2 \frac{dx}{(x+3)^2},$$

$$7. \int_0^1 \frac{x^2 dx}{\sqrt{1-x^3}},$$

$$9. \int_0^{+\infty} x \cdot e^{-x^2} dx,$$

$$2. \int_0^4 \frac{dx}{\sqrt[3]{(x-3)^2}},$$

$$4. \int_0^3 \frac{dx}{(x-2)^2},$$

$$6. \int_1^2 \frac{dx}{(x-1)^2},$$

$$8. \int_{-\infty}^{-3} \frac{xdx}{(x^2+1)^2},$$

$$10. \int_{-1}^{+\infty} \frac{dx}{x^2+x+1}.$$

4.9. За допомогою визначеного інтегралу обчислити площу фігури, яка обмежена лініями (зробити рисунок):

$$1. y = -(x+1)^2 + 1, \quad x = -y,$$

$$2. y = -x^2 + 2x + 3, \quad y = 0, \quad y = \frac{2}{3}x, \quad x \geq 0,$$

$$3. y = -x^2 + 4, \quad y = 2x + 4, \quad y = 0,$$

$$4. xy = 4, \quad x + y - 5 = 0, \quad x = 0, \quad x = 4, \quad y = 0,$$

$$5. y = x^2, \quad y = (x-6)^2 - 4, \quad y = 0,$$

$$6. y = \frac{1}{4}x^2, \quad y = 3x - \frac{1}{2}x^2, \quad y = 0,$$

$$7. y = \sqrt{x}, \quad y = -x + 2, \quad y = 0,$$

$$8. y = -x^2 + 4, \quad y = -(x+3)^2 + 9, \quad y = 0,$$

$$9. y = 12 + 6x - x^2, \quad y = x^2 - 2x + 2,$$

$$10. x^2 - 6x - 4y + 9 = 0, \quad x - 2y + 9 = 0,$$

$$11. x^2 - 4x - 2y + 4 = 0, \quad x - y + 10 = 0,$$

$$12. x^2 - 6x - 2y + 9 = 0, \quad 3x - y - 9 = 0,$$

$$13. x^2 - 2x - 4y + 5 = 0, \quad x - 2y + 13 = 0,$$

14. $x^2 - 6x - 3y + 12 = 0,$	$2x - y - 5 = 0,$
15. $x^2 - 2x + y - 9 = 0,$	$x + y - 5 = 0,$
16. $x^2 - 3x - y + 4 = 0,$	$5x + y - 7 = 0,$
17. $x^2 - 2x + y + 1 = 0,$	$x - y - 3 = 0,$
18. $x^2 - 8x - 2y + 18 = 0,$	$x - y + 9 = 0,$
19. $x^2 - 4x - 4y + 8 = 0,$	$x - 2y + 12 = 0.$
20. $x^2 - 8x - 2y + 14 = 0,$	$x - y + 7 = 0.$

4. РЯДИ

5.1. Довести збіжність числового ряду та знайти його суму

1. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n(n+2)}$	11. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{7^n - 2^n}{14^n}$
2. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n + 4^n}{12^n}$	12. $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(n+3)(n+4)}$
3. $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(2n+5)(2n+7)}$	13. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{4^n + 5^n}{20^n}$
4. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2^n + 5^n}{10^n}$	14. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{(n+4)(n+5)}$
5. $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(n+5)(n+6)}$	15. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5^n - 4^n}{20^n}$
6. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5^n - 2^n}{10^n}$	16. $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(2n+1)(2n+3)}$
7. $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(2n+7)(2n+9)}$	17. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{7^n + 3^n}{2I^n}$
8. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{4^n - 3^n}{12^n}$	18. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{(2n+3)(2n+5)}$
9. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{(n+6)(n+7)}$	19. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{7^n - 3^n}{2I^n}$
10. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n + 5^n}{15^n}$	20. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{(3n-1)(3n+2)}$

5.2. Дослідити збіжність числових рядів:

1. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{5^n + 2}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3n^2 + 4}{5n^4 + 3n}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n+4}{5n+7}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n+1}{n!}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{2n+5}{2+5n} \right)^n$

2. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{\ln(n+1)}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n+5}{n^3+4}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^2+4}{n^2+2}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n+2}{(2n+1)!}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{n^2+4}{3+2n^2}\right)^{n^3}$
3. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin \frac{1}{n}}{n^2}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sqrt{n+3}}{n^2+5n}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5n^2+4}{3n+7}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5^n}{(n+2)!}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{n+4}{3+8n}\right)^n$
4. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5^n}{5n^2+3}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3n+8}{2n^3+3}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(1+\frac{2}{n}\right)^n$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n+1)!}{5^{n+1}}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{5n+4}{2n+5}\right)^{n^2}$
5. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{6^n+2}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sqrt[3]{n+1}}{2n+4}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5n+2}{2n+5}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3n+2}{7^n}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{3n+5}{7+n}\right)^n$
6. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2}{7^n+3}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n^2+5}{n^3+4}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5n^2+4}{2n^2+7}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{10^n}{(n+2)!}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{3n^2+2}{n^2+5}\right)^{n^2}$
7. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2}{\ln(n+2)}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3n^4+5}{n^6+4n}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n^2+4}{5n+7}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(3n+2)!}{3^n}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(2+\frac{1}{n}\right)^n$
8. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\operatorname{tg} \frac{1}{n}}{n^3}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3\sqrt{n+5}}{2n+4}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3n^2+7}{2n^2+7}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5^{n+1}}{2n+2}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{n+5}{3+4n}\right)^n$
9. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{3^n}{13n^2+4}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n^2+3}{4n^3+5}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n+4}{4n+2}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(n+2)!}{4^{n+2}}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(1+\frac{2}{n}\right)^{n^2}$
10. $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{4^n}{7^n+2}$;   2) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2n+4}{5n^2+5}$;   3) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{n^3+7}{4n^3+1}$;   4) $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{5^n}{2n+5}$;   5) $\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{7n+2}{n+4}\right)^{n^3}$

6. ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ

6.1. Знайти загальний розв'язок диференціальних рівнянь:

1. а) $2x^2 y dy = (3 + y^2) dx$;   б) $xy' + y = x + 1$;
2. а) $\sqrt{y^2 + 1} dx = xy dy$;   б) $y'(1 + x^2) - 2xy = (1 + x^2)^2$;
3. а) $y(2 + e^x) dy = e^x dx$;   б) $y' \cos x - y \sin x = \sin 2x$;
4. а) $y \sin x dx + (\cos x - 1) dy = 0$;   б) $xy' - 3y = x^4 e^x$;
5. а) $dy - 3x dy - \sqrt{y} dx = 0$;   б) $y' + y \cos x = \cos x$;
6. а) $y(1 + e^x) dy = e^x dx$;   б) $y' - \frac{1}{x} y = x \ln x$;
7. а) $y' \cos x = y \ln y$;   б) $y' - \frac{1}{x} y = e^{x^3} x^3$;

8. а) $(x+1)y' - x = 0$;

б) $xy' - 2y = x + 1$;

9. а) $(1+x^2)dy + xydx = 0$;

б) $(x^2+1)y' + 4xy = 3$;

10. а) $y' - \frac{4xy}{x^2-1} = 0$

б) $y' - y \operatorname{tg} x = \sin 2x$.

6.2. Знайти загальний розв'язок диференціальних рівнянь:

1. $(y'+1)e^{2y} = 1$

2. $x \ln \frac{x}{y} dy - y dx = 0$

3. $y' - \frac{y}{1-x^2} = 1+x$

4. $(1+y^2)dx = (\sqrt{1+y^2} \sin y - xy)dy$

5. $xy^2 y' = x^2 + y^3$

6. $2x \cos^2 y dx + (2y - x^2 \sin 2y) dy = 0$

7. $y'' + 2x(y')^2 = 0$

8. $yy'' - (y')^2 = y^4$

9. $y'' - 5y' + 6y = x^2 - x, \quad y(0) = 0, \quad y'(0) = \frac{1}{9}$

10. $y'' + 2y' + y = xe^{-x}$

11. $y'' + 2y' = 5x + 1$

12. $y'' - 6y' + 8y = 3 \sin x$

13. $y'' + 9y = \cos 3x$

14. $y'' - 2y' + y = e^x \sin 2x$

15. $y'' - 2y' + y = \frac{e^x}{\sqrt{4-x^2}}$

6.3. Розв'язати систему диференціальних рівнянь:

1.
$$\begin{cases} \frac{dx}{dt} = -x + 5y \\ \frac{dy}{dt} = x + 3y \end{cases}$$

2.
$$\begin{cases} \frac{dx}{dt} = 2y - 5x + e^t \\ \frac{dy}{dt} = x - 6y + e^{-2t} \end{cases}$$

$$3. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = 3x - y \\ \frac{dy}{dt} = x + y \end{cases}$$

$$4. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = -y + x \\ \frac{dy}{dt} = x + y \end{cases}$$

$$5. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = y + 2x \\ \frac{dy}{dt} = 3x + 4y \end{cases}$$

$$6. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = -3y + x \\ \frac{dy}{dt} = 3x + y \end{cases}$$

$$7. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = y - 7x \\ \frac{dy}{dt} = -2x - 5y \end{cases}$$

$$8. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = y - x + e^t \\ \frac{dy}{dt} = x - y + e^t \end{cases}$$

$$9. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = -3y + x \\ \frac{dy}{dt} = 3x + y \end{cases}$$

$$10. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = y - x \\ \frac{dy}{dt} = -x - 3y \end{cases}$$

$$11. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = 4y + 8x \\ \frac{dy}{dt} = 12x + 16y \end{cases}$$

$$12. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = -15y + 5x \\ \frac{dy}{dt} = 15x + 5y \end{cases}$$

$$13. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = -2y + x \\ \frac{dy}{dt} = -x \end{cases}$$

$$14. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = 2y - 12x + e^{-2t} \\ \frac{dy}{dt} = 4x - 10y + e^t \end{cases}$$

$$15. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = -2y \\ \frac{dy}{dt} = 2x + e^t + e^{-t} \end{cases}$$

$$16. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = -y \\ \frac{dy}{dt} = -2x - y \end{cases}$$

$$17. \begin{cases} \frac{dy}{dt} - \frac{dx}{dt} = x + 3y \\ \frac{dy}{dt} = -x \end{cases}$$

$$18. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = x - 3y \\ \frac{dy}{dt} = -x + y \end{cases}$$

$$19. \begin{cases} \frac{dx}{dt} + 3x + y = 0 \\ \frac{dy}{dt} - x + y = 0 \end{cases}$$

$$20. \begin{cases} \frac{dx}{dt} = 6x + 2y \\ \frac{dy}{dt} = -2x + 2y \end{cases}$$

Лінійна алгебра

Дії над матрицями:

$$A + B = C = \begin{pmatrix} a_{11} + b_{11} & a_{12} + b_{12} & \dots & a_{1n} + b_{1n} \\ a_{21} + b_{21} & a_{22} + b_{22} & \dots & a_{2n} + b_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ a_{m1} + b_{m1} & a_{m2} + b_{m2} & \dots & a_{mn} + b_{mn} \end{pmatrix};$$

$$\lambda A = \begin{pmatrix} \lambda a_{11} & \lambda a_{12} & \dots & \lambda a_{1n} \\ \lambda a_{21} & \lambda a_{22} & \dots & \lambda a_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ \lambda a_{m1} & \lambda a_{m2} & \dots & \lambda a_{mn} \end{pmatrix};$$

Добутком $A \cdot B$ матриці $A = (a_{ij})$ порядку $m \times n$ на матрицю $B = (b_{ij})$ порядку $n \times k$ називається матриця $C = (c_{ij})$ порядку $m \times k$ елемент якої c_{ij} дорівнює сумі відповідних добутків i -го рядка матриці A та j -го стовпця матриці B :

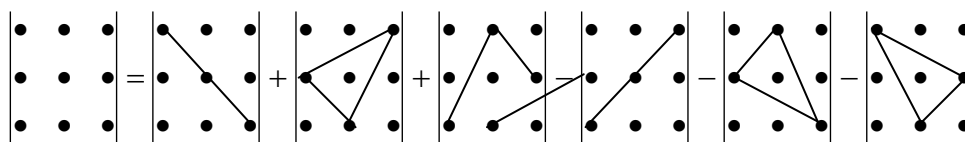
$$c_{ij} = a_{i1} \cdot b_{1j} + a_{i2} \cdot b_{2j} + \dots + a_{in} \cdot b_{nj}, i = \overline{1, m}, j = \overline{1, k}$$

Обчислення визначника 2-го порядку:

$$\Delta = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{vmatrix} = a_{11} \cdot a_{22} - a_{12} \cdot a_{21}$$

Обчислення визначника 3-го порядку:

$$\Delta = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{vmatrix} = a_{11} \cdot a_{22} \cdot a_{33} + a_{13} \cdot a_{21} \cdot a_{32} + a_{31} \cdot a_{12} \cdot a_{23} - \\ - a_{13} \cdot a_{22} \cdot a_{31} - a_{11} \cdot a_{23} \cdot a_{32} - a_{33} \cdot a_{12} \cdot a_{21}$$

Алгебраїчне доповнення:

$$A_{ij} = (-1)^{i+j} \cdot M_{ij}$$

Визначник n -го порядку дорівнює сумі всіх добутків елементів довільного рядка або стовпця на їх алгебраїчні доповнення:

$$\Delta = \sum_{j=1}^n a_{ij} A_{ij} = a_{i1} A_{i1} + a_{i2} A_{i2} + \dots + a_{in} A_{in}$$

або

$$\Delta = \sum_{i=1}^n a_{ij} A_{ij} = a_{1j} A_{1j} + a_{2j} A_{2j} + \dots + a_{nj} A_{nj}.$$

Обернена матриця:

$$A^{-1} = \frac{1}{|A|} \begin{pmatrix} A_{11} & A_{21} & \dots & A_{n1} \\ A_{12} & A_{22} & \dots & A_{n2} \\ \dots & \dots & \dots & \dots \\ A_{1n} & A_{2n} & \dots & A_{nn} \end{pmatrix}$$

Формули Крамера:

$$x_i = \frac{\Delta x_i}{\Delta}, i = \overline{1, n}$$

де Δ – визначник основної матриці; Δx_i – визначник, утворений із детермінанта Δ заміною i -го стовпця стовпцем вільних членів b_i системи.

Матричний спосіб розв’язування систем лінійних рівнянь:

$$X = A^{-1} \cdot B$$

Якщо матриця має відмінний від нуля мінор порядку r , а всі мінори вищого порядку (якщо вони є) дорівнюють нулю, то число r називається *рангом матриці*. Рангом матриці називається найвищий порядок відмінних від нуля мінорів. Позначають $r = \text{rang}A = \text{Rg}A$.

Елементарні перетворення не змінюють рангу матриці.

Елементарними перетвореннями матриці є:

- перестановка рядків (стовпців);
- множення рядка (стовпця) на число, відмінне від нуля;
- додавання до елементів рядка (стовпця) відповідних елементів іншого рядка (стовпця), попередньо помножених на деяке число.

Теорема Кронекера–Капеллі (існування розв’язку системи лінійних алгебраїчних рівнянь).

Для того, щоб система лінійних алгебраїчних рівнянь була сумісною необхідно і достатньо, щоб ранг основної матриці A дорівнював рангу розширеної матриці B , тобто $\text{rang}A = \text{rang}B$.

Спільне значення рангів матриць A і називають B рангом системи лінійних алгебраїчних рівнянь. Ранг системи не перевищує як числа рівнянь ($r \leq m$), так і числа невідомих ($r \leq n$).

Теорема (критерій визначеності). Якщо система лінійних рівнянь з n невідомими сумісна і її ранг дорівнює r , то при $r = n$ система визначена, а при $r < n$ невизначена.

Векторна алгебра

Координати вектора: $A(a_1, a_2, a_3), B(b_1, b_2, b_3), \overline{AB} = (b_1 - a_1, b_2 - a_2, b_3 - a_3)$;

Довжина вектора: $|\overline{AB}| = \sqrt{(b_1 - a_1)^2 + (b_2 - a_2)^2 + (b_3 - a_3)^2}$;

Кут між векторами: $\overline{A_1A_2} = (x_1, y_1, z_1), \overline{A_1A_3} = (x_2, y_2, z_2)$,

$$\cos\left(\overline{A_1A_2} \wedge \overline{A_1A_3}\right) = \cos\alpha = \frac{\overline{A_1A_2} \cdot \overline{A_1A_3}}{|\overline{A_1A_2}| \cdot |\overline{A_1A_3}|} = \frac{x_1x_2 + y_1y_2 + z_1z_2}{\sqrt{x_1^2 + y_1^2 + z_1^2} \sqrt{x_2^2 + y_2^2 + z_2^2}}.$$

Множення вектора на число: $\overline{a} = (x, y, z), c \cdot \overline{a} = (cx, cy, cz)$.

Додавання двох векторів: $\overline{a} = (x_1, y_1, z_1), \overline{b} = (x_2, y_2, z_2)$,

$$\overline{a} + \overline{b} = (x_1 + x_2, y_1 + y_2, z_1 + z_2).$$

Віднімання двох векторів: $\overline{a} = (x_1, y_1, z_1), \overline{b} = (x_2, y_2, z_2)$,

$$\overline{a} - \overline{b} = (x_1 - x_2, y_1 - y_2, z_1 - z_2).$$

Виразення скалярного добутку через координати співмножників:

$$\overline{a} = (x_1, y_1, z_1), \overline{b} = (x_2, y_2, z_2), \overline{a} \cdot \overline{b} = x_1x_2 + y_1y_2 + z_1z_2.$$

Виразення векторного добутку через координати співмножників:

$$\overline{a} = x_1\overline{i} + y_1\overline{j} + z_1\overline{k}, \overline{b} = x_2\overline{i} + y_2\overline{j} + z_2\overline{k}, [\overline{a}, \overline{b}] = \begin{vmatrix} \overline{i} & \overline{j} & \overline{k} \\ x_1 & y_1 & z_1 \\ x_2 & y_2 & z_2 \end{vmatrix}$$

Застосування векторного добутку: $[\overline{AB}, \overline{AC}]$ – це площа паралелограма

$ABCD$, побудованого на векторах $\overline{AB}$ і $\overline{AC}$, тобто

$$S = |[\overline{AB}, \overline{AC}]|.$$

Тоді

$$S_{\Delta} = \frac{1}{2} |[\overline{AB}, \overline{AC}]|.$$

Аналітична геометрія в просторі

Загальне рівняння прямої:
$$\begin{cases} A_1x + B_1y + C_1z + D_1 = 0 \\ A_2x + B_2y + C_2z + D_2 = 0 \end{cases}$$

Канонічні рівняння прямої:
$$\frac{x - x_0}{m} = \frac{y - y_0}{n} = \frac{z - z_0}{p}, \quad \vec{s}(m, n, p) - \text{напрямний}$$

вектор, $M_0(x_0, y_0, z_0)$ – точка в просторі.

Рівняння прямої, що проходить через дві задані точки:

$A(x_1, y_1, z_1), B(x_2, y_2, z_2),$

$$AB: \frac{x - x_1}{x_2 - x_1} = \frac{y - y_1}{y_2 - y_1} = \frac{z - z_1}{z_2 - z_1}.$$

Кут між двома прямими:
$$\frac{x - x_1}{m_1} = \frac{y - y_1}{n_1} = \frac{z - z_1}{p_1}, \quad \frac{x - x_2}{m_2} = \frac{y - y_2}{n_2} = \frac{z - z_2}{p_2},$$

$$\cos \theta = \frac{m_1 m_2 + n_1 n_2 + p_1 p_2}{\sqrt{m_1^2 + n_1^2 + p_1^2} \sqrt{m_2^2 + n_2^2 + p_2^2}}.$$

Умова перпендикулярності прямих: $m_1 m_2 + n_1 n_2 + p_1 p_2 = 0.$

Умова паралельності прямих:
$$\frac{m_1}{m_2} = \frac{n_1}{n_2} = \frac{p_1}{p_2}.$$

Рівняння площини, яка проходить через три точки:

$A(x_1, y_1, z_1), B(x_2, y_2, z_2), C(x_3, y_3, z_3)$

$$\begin{vmatrix} x - x_1 & y - y_1 & z - z_1 \\ x_2 - x_1 & y_2 - y_1 & z_2 - z_1 \\ x_3 - x_1 & y_3 - y_1 & z_3 - z_1 \end{vmatrix} = 0.$$

Диференціальне числення

Таблиця похідних

1. $(const)' = 0$.
2. $(x^n)' = nx^{n-1}$.
3. $\left(\frac{1}{x}\right)' = -\frac{1}{x^2}$.
4. $\sqrt{x}' = \frac{1}{2\sqrt{x}}$.
5. $(e^x)' = e^x$.
6. $(a^x)' = a^x \ln a$.
7. $(\log_a x)' = \frac{1}{x \ln a}$.
8. $(\ln x)' = \frac{1}{x}$.
9. $(\sin x)' = \cos x$.
10. $(\cos x)' = -\sin x$.
11. $(\operatorname{tg} x)' = \frac{1}{\cos^2 x}$.
12. $(\operatorname{ctg} x)' = -\frac{1}{\sin^2 x}$.
13. $(\arcsin x)' = \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$.
14. $(\arccos x)' = -\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$.
15. $(\operatorname{arctg} x)' = \frac{1}{1+x^2}$.
16. $(\operatorname{arcctg} x)' = -\frac{1}{1+x^2}$.

Правила диференціювання

Якщо $u(x)$ та $v(x)$ - диференційовані функції, то

$$1. \quad (u(x) \pm v(x))' = u'(x) \pm v'(x)$$

$$2. \quad (u(x) \cdot v(x))' = u'(x) \cdot v(x) + u(x) \cdot v'(x)$$

$$3. \quad \left(\frac{u(x)}{v(x)} \right)' = \frac{u'(x) \cdot v(x) - u(x) \cdot v'(x)}{v^2(x)}$$

$$4. \quad (k \cdot f(x))' = k \cdot f'(x)$$

Похідна складної функції

Похідна складної функції $y = f(u(x))$ дорівнює добутку похідної цієї функції за проміжною змінною u на похідну проміжної змінної u за змінною x . Тобто,

$$y' = f'(u) \cdot u'(x) \quad y' = f'(u) \cdot u'(x)$$

Інтегральне числення

Таблиця невизначених інтегралів

1. $\int 1 \cdot dx = x + c$	10. $\int \frac{dx}{\cos^2 x} = \operatorname{tg} x + c$
2. $\int 0 \cdot dx = c$	11. $\int \frac{dx}{1+x^2} = \operatorname{arctg} x + c$
3. $\int x^\alpha \cdot dx = \frac{x^{\alpha+1}}{\alpha+1} + c (\alpha \neq -1)$	12. $\int \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} = \operatorname{arcsin} x + c$
4. $\int \frac{dx}{x} = \ln x + c$	13. $\int \frac{dx}{a^2+x^2} = \frac{1}{a} \operatorname{arctg} \frac{x}{a} + C$
5. $\int \alpha^x \cdot dx = \frac{\alpha^x}{\ln a} + c$	14. $\int \frac{dx}{a^2-x^2} = \frac{1}{2a} \ln \left \frac{a+x}{a-x} \right + C$
6. $\int e^x \cdot dx = e^x + c$	15. $\int \frac{dx}{\sqrt{a^2-x^2}} = \operatorname{arcsin} \frac{x}{a} + C$
7. $\int \sin x \cdot dx = -\cos x + c$	16. $\int \frac{dx}{\sqrt{x^2 \pm a^2}} = \ln \left x + \sqrt{x^2 \pm a^2} \right + C$
8. $\int \cos x \cdot dx = \sin x + c$	17. $\int \sqrt{x^2 \pm a^2} dx = \frac{1}{2} \left(x\sqrt{x^2 \pm a^2} + a^2 \ln \left x + \sqrt{x^2 \pm a^2} \right \right) + C$
9. $\int \frac{dx}{\sin^2 x} = -\operatorname{ctg} x + c$	18. $\int \sqrt{a^2-x^2} dx = \frac{1}{2} \left(x\sqrt{a^2-x^2} + a^2 \operatorname{arcsin} \frac{x}{a} \right) + C$

Властивості: $F(x)$ - первісна для функції $f(x)$.

- 1) $\left(\int f(x) dx \right)' = f(x)$;
- 2) $d \int f(x) dx = f(x) dx$;
- 3) $\int dF(x) = F(x) + c$;
- 4) $\int af(x) dx = a \int f(x) dx$;
- 5) $\int (f(x) \pm g(x)) dx = \int f(x) dx \pm \int g(x) dx$.

Формула інтегрування частинами: $\int u dv = uv - \int v du$.

Формула Ньютона-Лейбніца для обчислення визначених інтегралів:

$$\int_a^b f(x) dx = F(x) \Big|_a^b = F(b) - F(a)$$

Ряди. Дослідження їх на збіжність

Числовим рядом (або просто *рядом*) називають вираз

$$u_1 + u_2 + \dots + u_n + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} u_n. \quad (1)$$

Необхідна ознака збіжності. Якщо ряд (1) збігається, то його загальний член u_n прямує до нуля, тобто

$$\lim_{n \rightarrow \infty} u_n = 0.$$

Наслідок (достатня ознака розбіжності ряду). Якщо

$$\lim_{n \rightarrow \infty} u_n \neq 0,$$

або ця границя не існує, то ряд (1) розбігається.

Узагальнено-гармонічний ряд

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^\alpha} = 1 + \frac{1}{2^\alpha} + \frac{1}{3^\alpha} + \dots + \frac{1}{n^\alpha} + \dots$$

збігається за умови $\alpha > 1$ і розбігається, якщо $\alpha < 1$; при $\alpha = 1$ отримується гармонічний (гармонійний) ряд

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} + \dots,$$

який є **розбіжний**.

Перша ознака порівняння

Розглянемо два ряди з невід'ємними членами

$$a_1 + a_2 + \dots + a_n + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} a_n \quad (2)$$

та

$$b_1 + b_2 + \dots + b_n + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} b_n \quad (3)$$

Якщо для усіх n , починаючи з деякого номера n_0 , виконується нерівність $a_n \leq b_n$, то зі збіжності ряду (3) випливає збіжність ряду (2), а з розбіжності ряду (2) випливає розбіжність ряду (3).

Друга ознака порівняння (гранична)

Розглянемо ряди (2), (3) і припустимо, що $b_n > 0$, $n \geq n_0$. Якщо виконується умова

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = k,$$

де $0 < k < \infty$, то ряди (2) і (3) одночасно збіжні або розбіжні.

Ознака д'Аламбера

Якщо для ряду

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

де $a_n > 0$, існує границя

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = l,$$

то при $l < 1$ даний ряд збіжний, а при $l > 1$ – розбіжний. Якщо ж $l = 1$, то потрібно застосувати іншу ознаку.

Ознака Коші

Якщо для ряду

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

з невід'ємними членами існує границя

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = l,$$

то при $l < 1$ даний ряд збіжний, а при $l > 1$ – розбіжний. Якщо ж $l = 1$, то потрібно застосувати іншу ознаку.

Інтегральна ознака Коші-Маклорена

Нехай для членів ряду

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

виконуються умови:

- $a_n > 0$;
- $a_1 \geq a_2 \geq \dots$.

Припустимо, що на проміжку $[1; +\infty)$ визначена додатна незростаюча функція $f(x)$ така, що $f(1) = a_1, f(2) = a_2, \dots, f(n) = a_n, \dots$. Тоді невластний інтеграл

$$\int_1^{+\infty} f(x) dx$$

та ряд

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

збігаються або розбігаються одночасно.

Нехай

ряд

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

містить нескінченну кількість як додатних, так і від'ємних членів.

Якщо ряд складений з модулів членів даного ряду, збіжний, то даний ряд також збіжний. Це достатня ознака збіжності знакозмінного ряду.

Ряд

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

називається **абсолютно збіжним**, якщо ряд з модулів збіжний.

У випадку, коли ряд

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

збіжний, а ряд з модулів розбіжний, ряд

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n$$

називається **умовно збіжним**.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабак В.П., Білецький А.Я. та інші. Основи теорії ймовірностей та математичної статистики / В. П. Бабак, А.Я. Білецький та інші. – К., 2003. – 86 с.
2. Барановська Л. В. Завдання для практичних занять з "Вищої математики": Методичний посібник / Л.В.Барановська. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2003. – 62 с.
3. Бугір М.К. Посібник з теорії ймовірностей та математичної статистики / М.К.Бугір. – Тернопіль, 1998. – 176 с.
4. Бубняк Т.І. Вища математика: Навчальний посібник / Т.І.Бубняк. – Львів: Новий світ, 2007. – 436 с.
5. Васильченко У.П., Данилов В.Я., Лобаков А.У., Таран С.Ю. Вища математика: основні означення, приклади і задачі. Навч. посібник. У двох книгах. Кн. 2. / У.П.Васильченко, В.Я. Данилов, А.У. Лобаков, С.Ю. Таран. – К: Либідь, 1994. – 208 с.
6. Вища математика: Зб. задач у 2 ч., ч.1. Лінійна і векторна алгебра / За заг. ред. П.П.Овчинникова. – К: Техніка, 2004. – 280 с.
7. Дубовик В.П., Юрик І.І. Вища математика: навч. посібник / В.П. Дубовик, І.І.Юрик. – К: А.С.К., 2005. – 648 с.
8. Кулініч Г.Л., Максименко Л.О., Плахотник В.В., Призва Т.Й. Вища математика: основні означення, приклади і задачі. Навч. Посібник У двох книгах. Кн.1. / Г.Л.Кулініч, Л.О.Максименко, В.В.Плахотник, Т.Й. Призва. – К: Либідь, 1994. – 312 с.
9. Ройко Л.Л.Завдання для практичних занять з курсу “Вища математика” / Л.Л.Ройко. – Луцьк: Твердиня. – 2006. – 52 с.
10. Ройко Л.Л. Завдання для самостійної та індивідуальної роботи з курсу “Вища математика” / Л.Л.Ройко. – Луцьк: Твердиня. – 2007. – 56 с.
11. РойкоЛ.Л. Методичні рекомендації з курсу “Вища математика”. Частина 3. Диференціальне та інтегральне числення / Л.Л.Ройко. – Луцьк: Вежа, 2014. – 94 с.

12. Ройко Л.Л. Основи вищої математики: навч. посібник / Л.Л.Ройко. – Луцьк: Вежа, 2014. – 148 с.
13. Ройко Л.Л.Вища математика і теорія ймовірностей: практичні завдання до першого змістового модуля з навчального курсу / Л.Л.Ройко. – Луцьк: Вежа, 2016. – 38 с.
14. Рудавський Ю.К., Костробій П.П., Луник Х.П., Уханська Д.В. Лінійна алгебра та аналітична геометрія / Ю.К.Рудавський, П.П.Костробій, Х.П.Луник, Д.В.Уханська. – Львів: Бескид Біт, 2002. – 262 с.
15. Рудавський Ю.К., Костробій П.П., Уханська Д.В. та інші. Збірник задач з лінійної алгебри та аналітичної геометрії / Ю.К.Рудавський, П.П.Костробій, Д.В.Уханська та інші. – Львів: "Бескид Біт", 2002. – 256 с.
16. Шкіль М.І., Колесник Т.В., Котлова В.М. Вища математика. Підручник у 3 кн.: Книга 1. Аналітична геометрія з елементами алгебри. Вступ до математичного аналізу / М.І. Шкіль, Т.В. Колесник, В.М.Котлова. – К: Либідь, 1994. – 280 с.
17. Шкіль М.І., Колесник Т.В., Котлова В.М. Вища математика. Підручник у 3 кн.: Книга 2. Диференціальне та інтегральне числення функцій однієї змінної. Ряди / М.І. Шкіль, Т.В. Колесник, В.М.Котлова. – К: Либідь. 1994. – 352 с.
18. Шкіль М.І., Колесник Т.В., Котлова В.М. Вища математика. Підручник у 3 кн.: Книга 3. Диференціальне та інтегральне числення функцій багатьох змінних. Диференціальні рівняння / М.І. Шкіль, Т.В. Колесник, В.М.Котлова. – К.: Либідь, 1994. – 352 с.